

Soutulahden pohjukan kunnostussuunnitelma, Oumo -hanke

Elinvltk 28.05.2024 § 97

Valmistelija Ympäristötöiden työnjohtaja Jaakko Kvist, 0400855962

Peruste Esitys OUMO-hankkeeksi

Väätäjän kalaveden osakunta on teettänyt Pro Agrialla suunnitelman Oulujärven Soutulahden pohjukan kunnostuksesta. Tätä suunnitelmaa myös kunta on tukenut rahallisesti.

Soutulahti on matala Oulujärvenlahti Vaalassa. Oulujärven säännöstelyyn vuoksi, Soutulahden vesi laskee keväällä siten, että noin puolet lahden pituudelta jää painuu pohjaa vasten ja lahti tyhjenee vedestä.

Soutulahden pohjukka on madaltunut ja vesikasvillisuus on levinnyt reunoilta keskelle päin voimakkaasti viimeisten vuosikymmenten aikana.

Tämän seurauksena vesilintukanta on vähentynyt voimakkaasti. Runsas kasvillisuus hankaloittaa veneilyä ja kalastusta. Veden laatu on heikentynyt, koska kasvusto lahden suulla estää veden vaihtumisen lahden pohjukassa.

Esitän edellisten seikkojen johdosta, että Vaalan kunta esittää tätä kunnostushanketta Oulujoen moninaiskäytön puitesopimus (OUMO) hankkeeksi. Seuraava hankehaku avautuu syksyllä 2024.

Pro Agrian tekemän suunnitelman kustannusarvio on 21 480 € (alv 24%).

Tekninen johtaja Matti Kaikkonen, 0400 855954

Aiemmassa Vaalan Manamansalon Soiluanniemen OUMO-hankkeessa kustannusten jako oli: Vaalan kunta 10 %, Fortum Power and Heat Oy 45 % ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 45 %. Kustannusten jako-% on hankkeista päättävillä harkinnanvarainen, riippuen OUMO-hankkeisiin varatuista määrärahoista.

Esittelijä Tekninen johtaja Kaikkonen Matti

Päätösesitys Vaalan kunta 1. esittää Oulujärven Soutulahden pohjukan kunnostusta OUMO-hankkeeksi vuodelle 2025 ja 2. esittää Vaalan kunnan osuudeksi 10 % hankkeessa.

Esa Karjalainen ilmoitti esteellisyydestään ja poistui kokouksesta osallisuusjäävinä klo 17.46-17.48 väliseksi ajaksi.

Päätös Hyväksyttiin

Elinvltk 14.08.2025 § 117

Valmistelija Maanrakennusmestari Jaana Lämsä, jaana.lamsa@vaala.fi, 0400855960
Ympäristötöiden työnjohtaja Jaakko Kvist, jaakko.kvist@vaala.fi, 0400855962

Peruste 21 § Lautakunnan tehtävät ja toimivalta

Oulujoen vesistön puitesopimuksen (OUMO) vuoden 2026 hanke-esitykset pyydetään toimittamaan 15.9.2025 mennessä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukseen.

Vaalan kunta on elinvoimalautakunnan kokouksessa 28.5.2024 esittänyt Soutulahden pohjukan kunnostusta OUMO-hankkeeksi vuodelle 2025. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on 6.2.2025 myöntänyt hankkeelle avustusta (POPELY/3553/2024). Hankkeesta on laadittu yhteistyösopimus Väättäjäns kalaosakaskunnan, Ely-keskuksen, Fortum Power and Heat Oy:n ja Vaalan kunnan kesken. Osakaskunta on lupautunut hankkeen toteuttajaksi. Hankkeen oli määrä valmistua viimeistään 30.11.2025. Vaalan kunnan osuus sopimuksen mukaan on ollut 2683 €.

Osakaskunnalta saadun tiedon mukaan vesikasvien koneellista kaavintaa ei voitu toteuttaa keväällä 2025 Oulujärven vedenpinnan ollessa poikkeuksellisen korkealla. Osakaskunta on selvittänyt voidaanko myönnetty avustus siirtää seuraavalle vuodelle. Fortumin rahoitusta ei voi siirtää seuraavalle vuodelle. ELY-keskuksen osalta mahdollisuus siirtää jo myönnettyä ELY-keskuksen avustusta käytettäväksi vuonna 2026 selviää arviolta vasta joulukuussa 2025, kun avustusmäärärahojen kokonaistilanne selviää. Suunniteltu työ on jäänyt toteutumatta osakaskunnasta riippumattomista syistä ja kunnostustoimet ovat edelleen ajankohtaisia, on Soutulahden pohjukan kunnostus edelleen perusteltua OUMO hankkeena toteutettavaksi vuodelle 2026. Työt, jotka tehtäisiin 2026 olisivat alkuperäisen kunnostussuunnitelman mukaisia, vesikasvien koneellista kaavintaa ja toinen kerta vesikasvien niittoa.

Esittelijä	Vs. Tekninen johtaja Routaniemi Janne Vaalan kunta
Päätösesitys	Elinvoimalautakunta päättää esittää että, 1. Vaalan kunta esittää Soutulahden pohjukan kunnostusta OUMO hankkeeksi vuodelle 2026 ja 2. esittää Vaalan kunnan osuudeksi aiempaa 10 % osuutta hankkeen kustannuksista.
Päätös	Hyväksyttiin
	Esa Karjalainen poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi klo 17.40-17.53 yhteisöjäävinä, hän toimii toiminnantarkastajana Soutulahden osakaskunnassa.
	Elinvltk 09.06.2026 § 121 103/00.01.05/2024
Valmistelija	Liikunta- ja ulkoilualueiden päällikkö Jaakko Kvist
Peruste	21 § Lautakunnan tehtävät ja toimivalta

Oulujoen vesistön puitesopimuksen (OUMO) vuoden 2027 hankeiden haku avautuu Syyskuussa 2026. Hankehakemukset on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskukselle.

Vaalan kunnan OUMO hakkeena vuosina 2025 ja 2026 on ollut Soutulahden pohjukan kunnostaminen. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on myöntänyt hankeelle avustusta molempina vuosina. Hankkeesta on laadittu yhteistyösopimus Väättäjänsä kalaosakaskunnan, Elykeskuksen, Fortum Power and Heat Oy:n ja Vaalan kunnan kesken. Osakaskunta on lupautunut hankkeen toteuttajaksi. Hankeen oli määrä valmistua vuoden 2026 aikana.

Osakaskunnalta saadun tiedon mukaan koneellinen vesikasvinpoisto oli tarkoitus toteuttaa keväällä 2026 huhtikuun loppupuolella, kun järven vedenpinta on matalimmillaan. Aikainen kevään tulo kuitenkin yllätti ja toteutus pitikin tapahtua jo maaliskuun puolivälissä 2026. Urakoitsijalle, jonka kanssa sopimus oli tehty jo edellisen keväänä, ilmoitettiin 9.3.2026, että työ pitäisi aloittaa välittömästi. Urakoitsija kuitenkin pääsi aloittamaan työn vasta 16.3.2026. Kaavintaa tehtiin 16.-27.3.2026. Tuolloin jää ja maa alkoi pettää eikä kaivinkone voinut enää jatkaa työtä => n. 15 % suunnitelman mukaisesta kaavinnasta jäi tekemättä. Työtä hidasti myös epätavallisen paksu jää. Niinpä loppuosa kaavinnasta siirretään keväälle 2027. Arvioitu rahallinen kustannus v.2027 on 5000 €. Lisäksi talkootyötä.

Toisen kesän niitto on tilattu heinä-elokuun vaihteeseen 2026. Kolmannen kesän niitto kesälle 2027, jolloin arvioitu rahallinen kustannus 8000 €.

Lisäksi talkoo työ.

Kokonaiskustannusten arvio vuodelle 2027 yht. 13 000 €.

Esittelijä

Tekninen johtaja Kaikkonen Matti Vaalan kunta

Päätösesitys

Elinvoimalautakunta päättää esittää että, 1. Vaalan kunta esittää Soutulahden pohjukan kunnostusta OUMO hankkeeksi vuodelle 2027 ja esittää Vaalan kunnan osuudeksi 10 % hankkeesta.

Marianne Ojala ja Jaana Lämsä poistuivat kokouksesta klo 18.38 asian käsittelyn aikana ennen päätöksen tekoa.

Päätös

Hyväksyttiin